

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА

ДЗК

Випуск 9/2

2017 р.

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами
за серпень 2017 року)

Широко по всій країні цього року було відзначено **День Державного прапора (23 серпня)** та **День незалежності України (24 серпня)**. З нагоди державних свят організовано низку урочистих культурно-мистецьких акцій. Зокрема у столиці відбулися: на Майдані Незалежності – виступи двох духових оркестрів – Національного президентського та Повітряно-десантних військ США, на Софійській площі – гала-концерт вітчизняних та закордонних танцювальних ансамблів «Українці у світі», на Співочому полі – фестиваль-конкурс «Ти у серці моїм, Україно» за участі понад 40 колективів народної творчості з різних областей України, а на Поштової площі – святковий Open Air «Кримський дім об'єднує серця», що включав виступи кримськотатарських та українських артистів, серію майстер-класів з традиційних кримськотатарських мистецтв, виставку-ярмарок декоративно-прикладного мистецтва й фотовиставку.

На першому ярусі Великої лаврської дзвіниці Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника пройшов культурно-мистецький захід «Україно, всі ми діти твої!», який спільно презентували Міністерство культури України, Державна агенція промоції культури та Державна казначейська служба. Знаковою подією стало нагородження представниками Національного проекту «Книга рекордів України» Державної казначейської служби за впровадження всеукраїнської акції «Вишивана моя Україна». У рамках заходу відбулося також відкриття експозиції художніх творів вітчизняних митців та української діаспори з багатьох країн. Широко було представлено роботи молодих художників, представників національних меншин – учасників міжнародних мистецьких пленерів «Україно, моя Україно» і всеукраїнських пленерів для творчої молоді національних меншин нашої країни. Доповненням виставки стали gobelени із серії «Києве мій» з. а. України, художника і музиканта О. Слепцова. Вокальну сторінку культурно-мистецького заходу представив Зразковий художній колектив «Театр пісні „Ладоньки”».

У рамках святкових заходів було презентовано численні виставкові проекти. Зокрема в Києві, в Національному художньому музеї України, організовано експозицію «Проект. Енеїда», покликану по-новому оцінити відому поему І. Котляревського. Відвідувачам було представлено близько 200 творів з 11 українських музеїв: ілюстрації, станковий живопис і графіку, театральні афіші, фото- і відеоматеріали, книжкові видання. А в Національному музеї літератури України відбулося відкриття виставки «Письменники-державотворці», що містила матеріали з колекції музею, фондів Центрального державного історичного архіву України та Бібліотеки імені Олега Ольжича. У стінах українського парламенту розгорнуто експозицію «Шлях держави. Символи відродження», підготовлену державними архівами України, Фондацією ім. О. Ольжича та Національним музеєм історії України. Привернули увагу киян близько 70 робіт н. х. України І. Марчука в столичному Центрі сучасного мистецтва «М17». Всеукраїнську виставку мистецьких творів і дитячих малюнків «Боротьба за незалежність – очима митців» презентовано в Чернігівській галереї сучасного мистецтва «Пласт-Арт». А в Сумському обласному краєзнавчому музеї представлено проект «З Україною в серці!», до створення якого також долучились сумські обласний художній музей ім. Н. Х. Онацького, вище училище мистецтв і культури ім. Д. С. Бортнянського, а також місцеві художники та майстри декоративного мистецтва.

Згідно з Указом Президента України з нагоди державного свята нагороджено: *орденом князя Ярослава Мудрого III ступеня* – президента Українського біблійного товариства Г. Коменданта; *орденом «За заслуги» I ступеня* – артиста Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка Б. Бенюка; *орденом «За заслуги» III ступеня* – артиста Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка О. Ступку та режисера А. Сеїтаблаєва. *Звання «Народний артист України»* отримали лідер гурту «Плач Єремії» Т. Чубай, провідний майстер сцени Харківського державного академічного українського драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка Ю. Євсюков, провідний майстер сцени Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка Н. Задніпровський, головний диригент Львівського національного академічного театру опери та балету ім. С. Крушельницької М. Дутчак, а також співачка, викладач київського комунального «Коледжу культури та мистецтв» Ж. Карпенко-Боднарук.

26 серпня у Києві відбулися ювілейні збори 50-го Світового конгресу українців – міжнародної координаційної надбудови українських громад у діаспорі, що представляє інтереси понад 20 мільйонів українців та об'єднує в своєму складі українські організації із 34 країн. З нагоди ювілею СКУ 27 серпня у Львові, біля пам'ятника митрополиту А. Шептицькому, відкрилися Дні української діаспори. Продовжилося святкування урочистою академією у Львівському національному академічному театрі опери та балету ім. С. Крушельницької. У головному корпусі Національного університету «Львівська полі-

техніка» було розгорнуто історико-документальну виставку. А 28 серпня відбулася міжнародна конференція «СКУ в 50 років і далі: європейський контекст», під час якої презентовано видання «Українсько-польське примирення в документах ієрархії та священства».

У Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту ромів у Національному історико-меморіальному заповіднику «Бабин Яр», біля пам'ятника загиблим під час Другої світової війни ромам – меморіалу «Кибитка», який минулого року тут встановлено за сприяння Міністерства культури України, відбувся *вечір пам'яті «Будемо жити, ромале!»*, організований Міжнародним фондом «Відродження» і Національно-культурним об'єднанням «Амала».

У с. Моринці Черкаської області 12–13 серпня відбувся *IV Всеукраїнський молодіжний фестиваль Тараса Шевченка «Ше. Fest»*, який пройшов під гаслом «Твоя країна. Твоя боротьба» і був приурочений до 100-річчя Української революції 1917–1921 років. У фестивалі взяли участь письменники та поети, художники, актори, провідні українські музичні гурти. Музична сцена, просвітницька, художня та дитяча галявини, майстер-класи, екскурсії, ярмарок майстрів та багато інших художніх дійств сприяли вільному вияву творчих здібностей багатьох учасників фестивалю.

З 29 серпня у Кропивницькому за підтримки Міністерства культури України проходила масштабна мистецька подія – *Національний мистецький фестиваль «Кропивницький – 2017»*. Ідея його проведення належить уродженцю міста О. Горбунову, продюсером мистецької події виступив С. Проскурня, а головним режисером фесту – С. Компанієць. Фестиваль проходив під слоганом «Культура в час випробувань» та об'єднав у своїй програмі творчу частину, в якій було представлено всі мистецькі жанри – театр, кіно, музику різних напрямків, образотворче мистецтво, хореографію, сучасне мистецтво, а також проведення масштабних дискусійних платформ, майстер-класи та лабораторії сучасної драматургії і режисури, критики, дитячу платформу, круглий стіл тощо. Символічним прологом «Кропивницького» стала вистава Івано-Франківського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. І. Франка «Нація» за М. Матіос. Цього ж дня, 29 серпня, було презентовано проекти «Театру переселенця», відбулися пленер художників та концерт у Кіровоградській обласній філармонії, а 30 серпня – гучний проект «Iuov» (опера для препарованого рояля, ударних, віолончелі та солістів) від режисера В. Троїцького і композиторів Р. Григоріва та І. Разумейка. Мешканці й гості Кропивницького стали також учасниками театральної ходи, яку ініціював Львівський академічний театр «Воскресіння». Згодом на Театральній площі відбулася офіційна церемонія відкриття «Кропивницького», який триватиме до 3 вересня.

27–28 серпня на базі Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі» (с. Нагуєвичі Львівської обл.) відзначалася 161-ша річниця від дня народження видатного українського письменника І. Франка. Сюди завітали

представники влади, лауреати міжнародної премії Івана Франка 2017 року, діячі культури, мешканці Дрогобиччини. Цікавою та насиченою була мистецька програма. Перед глядачами на сцені Літнього театру Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі» виступили Народна аматорська жіноча хорова капела «Лілея» Дрогобицького районного народного дому, Капела бандуристів «Карпати» зі Львова, фольклорний колектив «Дорожівчанка» (Дрогобицький район), Зразковий ансамбль танцю «Веселка» Народного дому села Нагуєвичі, Львівський народний музичний театр «Погулянка» та інші. У рамках святкування відбулося також нагородження одного з лауреатів міжнародної премії ім. І. Франка за вагомі здобутки в галузі соціально-гуманітарних наук – почесного професора Львівського національного університету ім. Івана Франка О. Шаблія.

27 серпня в смт Куликів на Львівщині відзначалася 76-та річниця від дня народження актора, Героя України Б. Ступки, який тут народився. У рамках святкування було відкрито погруддя митця.

II Міжнародний фестиваль Параджанова на Левандівці, що відбувся у Львові 20–27 серпня, став майданчиком міжкультурної комунікації, де зустрілися митці-учасники резиденції з Грузії, України, Білорусі та Польщі, аби крізь призму параджановської естетики показати свій художній світ львів'янам та гостям міста. Учасники мистецької резиденції творили різноманітні інсталяції та арт-об'єкти на тему «Тінь свободи» у Левандівському парку, а також у центрі міста. Програма фестивалю також включала перегляди просто неба Параджановських стрічок «Тіні забутих предків» та «Колір граната», театральні воркшопи, виступи гуртів Sisters voice, Lemko Bluegrass Band та «Гуцул Каліпсо». З відкритими лекціями на Левандівку завітали мистецтвознавець Д. Ключко, сценарист і кінокритик С. Тримбач та режисер і учень С. Параджанова Р. Балаян.

У селі Шершні Тиврівського району Вінниччини було організовано *перший культурно-мистецький фестиваль «Шершні Леонтовича»*. Захід було присвячено життю і творчості відомого українського композитора М. Леонтовича, і проводився він з метою привернути увагу громадськості до збереження будинку в Шершнях, в якому майбутній композитор прожив перші 9 років свого життя і який нині перебуває в аварійному стані. У рамках фестивальної програми відбулися концерт аматорських колективів, виїзна виставка обласного краєзнавчого музею «Визначні пам'ятки Вінниччини», майстер-класи народних майстрів тощо. Протягом фестивалю відбувався збір коштів на підтримку належного стану першого будинку М. Леонтовича.

Ряд заходів присвячувався АТО. Так, на Харківщині 18–19 серпня пройшов *другий літературно-музичний фестиваль «Дорога на Схід»*, ініціатором якого виступив письменник С. Жадан. На відкритті заходу в с. Іванівка поблизу Ізюма хедлайнери програми – Ю. Андрухович і «АртПоле» – показали виставу «Альберт або Вища форма страти», продемонстрували своє мистецтво народні

майстри, самодіяльні артисти. А останній день фестивалю розпочався в Ізюмі з поезії, яку автори читали на сцені в кінотеатрі «Спартак». На іншій сцені – поруч з ярмарком – виступали фольклорні колективи. Завершальний вечірній рок-концерт зібрав до півсотні музикантів, в тому числі, з прифронтових районів. Глядачі почули на загальній сцені просто неба гурти зі столиці – «Тартак», «Шана», «The ВЙО», «Жадан і собаки», а також з Харківської області і прифронтових територій: «Ізобарра Тор» (Сватове Луганська область), «Смолова галерея» (Слов'янськ Донецька область), «Заграйярочка» (Волноваха Донецька область).

Виставка робіт українського фотомайстра О. Клименка «З фронтового альбому» відкрилась 17 серпня в Національному музеї історії України у Другій світовій війні. В експозиції – лише частина знімків, що їх зробив автор за 3 роки відряджень до зони АТО. Вони відбивають різні сторони життя на передовій та у прифронтовій зоні.

15 серпня в Національному музеї Тараса Шевченка в Києві розгорнуто виставку 40 світлин бійців журналістки та фотографа В. Ясинської «Портрет солдата».

У Хмельницькому обласному краєзнавчому музеї демонструвалася виставка «Ми пам'ятаємо...». Її експонати привезено з місць бойових дій у зоні АТО бійцями, волонтерами та членами громадських організацій.

У приміщенні Вінницької міськради було відкрито виставку дитячих малюнків «Мій край – мій дім», у якій представлено твори дітей із зони проведення АТО та тих, хто виїхав на мирну територію. Ідея створення експозиції виникла у представників громадської організації «Словацько-український центр партнерства» під час гуманітарної місії до міста Маріуполь Донецької області. Виставку вже презентували у Словаччині. Тепер вона подорожуватиме містами України. А 2 вересня її привезуть до Києва і розгорнуть на Майдані Незалежності.

На Тернопільщині 18–20 серпня відбулася акція «Єдина родина України». У ній взяли участь близько 300 членів родин військових, які загинули протягом років збройного протистояння Російській Федерації, захищаючи державну цілісність України. Вони могли поспілкуватися із психологами, духівниками, зустрітися з керівниками області, обговорити наболілі питання та разом віднайти шляхи їх вирішення.

МУЗИКА

З 7 до 31 серпня в Києві, у Колонному залі ім. М. В. Лисенка Національної філармонії України, проходив *II Фестиваль оркестрової музики «Літні музичні промені»*. В його рамках відбулося 14 концертів, в яких звучала музика різних епох, стилів і національних культур. Цьогоріч у фестивалі взяли участь 8 оркестрів, серед яких: Академічний симфонічний оркестр Національної філармонії України, Київський камерний оркестр, Національний ансамбль

солістів «Київська камерата», Національний академічний духовий оркестр України, Національний камерний ансамбль «Київські солісти», Молодіжний симфонічний оркестр України та інші. Під час концертів прозвучала популярна симфонічна і камерна класика, сучасні твори, улюблені мелодії з кінофільмів, хіти поп-виконавців ХХ століття тощо.

18–25 серпня у Львові відбувся *I Міжнародний фестиваль класичної музики LvivMozArt*, названий на честь відомого педагога, піаніста, диригента, композитора Франца Ксавера Моцарта, сина В. А. Моцарта. Протягом восьми днів відбулася 21 подія та низка заходів у межах дитячої програми MOZARTKIDS – симфонічні та камерні концерти, хорові виступи, презентації авторських проєктів, опери, постановки-експерименти, виставка, міжнародна конференція, розвивальні заходи для дітей. Звучали твори 34 композиторів, зокрема: Ф. К. та В. А. Моцартів, Й. С. Баха, Г. Ф. Генделя, А. Вівальді, Ф. Шуберта, Р. Шумана, Й. Гайдна, Л. ван Бетховена, Г. Венявського, Г. Берхайде, Б. Лятошинського, М. Лисенка, Б. Сегіна, Б. Фроляк, З. Алмаші, В. Сильвестрова, Є. Оркіна, Л. Сидоренко, О. Козаренка. У фестивалі LvivMozArt взяли участь 6 оркестрів та 5 хорів, а також вокалісти, серед яких українські зірки світового рівня: З. Кушплер, Т. Міюс, І. Царьков, А. Бондаренко, О. Цимбалюк, М. Садовська, С. Соловій, А. Драган, К. Тітова, В. Андрійченко, Н. Половинка.

З 13 до 29 серпня Львів приймав учасників *Фестивалю «Музика в старому Львові»* – виконавців з різних міст України та Польщі, а також з Північної Ірландії та США. Фестивальні події відбувалися паралельно з 42-м святом музики в Кракові, куди завітали українські колективи і солісти. Ідея спільного щорічного проведення українського і польського фестивалів «Музика у старому Львові» та «Музика у старому Кракові» належить засновникові камерного оркестру «Віртуози Львова», н. а. України С. Бурку та засновнику польської капели «Краковієнсіс» і польського фестивалю «Музика у старому Кракові» С. Галонському. В концертах звучала музика А. Вівальді, Й.-С. Баха, В. А. Моцарта, Ж. М. Равеля, М. Регера, В. Барвінського, Д. Шостаковича та М. Скорика. Їх виконували Камерний хор «Глорія» (Львів), органістка О. Мацелюх, молоді солісти та колективи ЛНАМ ім. М. Лисенка, а також переможці численних міжнародних конкурсів Є. Кострицький (скрипка) та В. Пришляк (альт) та інші.

У Чорноморську Одеської області з 24 по 27 серпня проходив *XV Міжнародний музичний фестиваль «Джаз Коктебель»*. В цьому році кількість фестивальних сцен збільшилася до 5-ти, а представлених музичних жанрів стало ще більше. Спеціальну програму було присвячено Дню незалежності. Так, перший день заходу було повністю присвячено українській музиці, яка звучала на всіх сценах і майданчиках. А у зв'язку з п'ятнадцятиріччям фестивалю його організатори вирішили згадати старі проєкти і спробувати повторити їх у новому форматі. Наприклад, у 2005 році в Коктебелі

група «Танок на майдані Конго» виступала з 10-ма джазменами. Цього літа, 12 років по тому, ті самі артисти знову вийшли на сцену з джазовими музикантами, але вже з новою програмою.

Міжнародний джазовий фестиваль Art Jazz Cooperation – 2017 провели в Луцьку 25–27 серпня Луцький джазовий клуб спільно з Громадською організацією «Принцип» під патронатом Генерального консульства Республіки Польща в цьому місті. Фестиваль проходив у Луцькому замку. Програма події включала виступи понад 80 музикантів з восьми країн світу.

17–20 серпня в Житомирі було проведено *III Міжнародний фестиваль мистецтв «Пісенний Спас» ім. Володимира Шинкарука*. У конкурсі молодих виконавців у 3 номінаціях – естрадний вокал, авторська пісня і конферанс – змагалися близько 50 учасників віком до 35 років. Також у рамках фестивалю відбулися 2 концерти за участі зірок української сцени: І. Шинкарук, Н. Матвієнко, А. Матвійчука, О. Сумської та В. Борисюка, Н. Кірсо та гурту «Фрістайл», А. Ротару, К. Бужинської, А. Гнатюка, Н. Бучинської, В. Степової, А. Попової, А. Кондратюка, А. Рудницької, Т. Піскарьової, О. Пекун, Ю. Градовського та ін. Загалом на 4 дні парк культури та відпочинку, де проходив фестиваль, перетворився на містечко, де від ранку відбувалися ярмарки майстрів, творчі майстер-класи, спортивні та козацькі змагання. На малій сцені проходив мистецький марафон, а літературна алея запросила шанувальників художнього слова на книжковий ярмарок, поетичні читання та автограф-сесії популярних письменників та поетів.

22 серпня за ініціативи Міністерства культури України у дитячому таборі «Лісова застава» в смт Димер Вишгородського району Київської області та Міжнародному дитячому центрі «Артек» (Київ, Пуща-Водиця) відбувся концерт «На цій землі нас не здолати!». У цих таборах відпочивають діти з усієї країни, у тому числі і з прифронтової зони, знайомляться з культурою і традиціями різних регіонів України. У концерті для дітей взяли участь заслужені артисти України А. Рудницька та А. Князь, виконавці Ілларія та Соня Кей, гурти «Врода» і «Фіолет» та інші.

17 серпня на літній сцені Парку культури і відпочинку ім. Б. Хмельницького у Львові було організовано концерт до дня народження загиблого в автокатастрофі лідера гурту «Скрябін» А. Кузьменка. Серед учасників дійства були Ivan Navi, Т. Гаврик, А. Харченко, гурти «Шосте чуття», Wszystko, Victoria Band та Say It Loud.

18 серпня рішенням Кабінету Міністрів України статус національного закладу присвоєно Львівській обласній філармонії.

ТЕАТР

Урочисте відкриття оновленої будівлі Луганського обласного академічного українського музично-драматичного театру відбулося 22 серпня в Северодонецьку Луганської області. Театр отримав оновлену будівлю. Впродовж

15 років вона знаходилася в аварійному стані та у 2015-му її передали в користування обласному театру, який у зв'язку з військовим конфліктом було переміщено з тимчасово окупованого Луганська до Сєвєродонецька.

VI Фестиваль альтернативних театрів «Ніч театру» відбувся у Львові з 25 по 30 серпня. Цього року в ньому взяли участь 5 місцевих та 3 приїжджих колективи. Львів представляли театри «Живаго» і «Склад 2.0», один із наймолодших – «Domus», який виник у 2016 році, «ОКО» – перший професійний приватний театр у Львові та «Намір», який існує вже понад 10 років. Гостями на фестивалі були колективи «Сонях» із Рівного, «Дзеркало» із Хмельницького та народний аматорський молодіжний експериментальний театр «ЛюбАрт» із Калуша Івано-Франківської області.

Одеський культурний центр провів 1–5 серпня *X Незалежний фестиваль українських театрів «Молоко»*. Його гості переглянули найрезонансніші нові постановки з усієї України (загалом 25 вистав для дорослих і дітей), серед яких: «Каліка з острова Інішмаан» за п'єсою М. МакДонаха (Рівненський академічний український музично-драматичний театр), «Королева краси» М. МакДонаха (Київський академічний театр «Золоті ворота»), «Може, щось получится» за мотивами п'єси В. Сігарєва (Український Малий драматичний театр), «Звірські історії» Д. Нігро («Театр 19» з Харкова), «Академія сміху» К. Мітані (Лабораторія сучасної драматургії з Рівного), «Не дитячі ігри» Б. Сріблянович (театр «Сонях» із Рівного), «Янгол у п'їтмі» за матеріалами Т. Лютої (студійний театр «ЖИВБУВПЕС» з Івано-Франківська), «Маленький принц» А. де Сент-Екзюпері (Театральна студія «Овація» з Одеси), філософська казка Somewhere in the Universe Ю. Рана та Ф. Кривіна (театральна майстерня «АРТМУР» з Мелітополя Запорізької області). Ще у програмі фестивалю відбулися видовишне дійство просто неба, підготовлене гостями з Грузії, творчі зустрічі з відомими літераторами та режисерами.

Столичний Новий український театр запросив на прем'єру вистави «Кефір, зефір і кашемір» М. Смілянець, а київський театр «Актор» – «Ревізор» за однойменною п'єсою М. Гоголя.

ВІЗУАЛЬНІ МИСТЕЦТВА

26 серпня розпочалася V Одеська бієнале. Її організатори – Музей сучасного мистецтва Одеси (МСМО), Громадська організація «ОГМО „Центр розвитку”». Мета проекту – створення простору для налагодження всеукраїнського та міжнародного культурного діалогу, конструювання платформи для мистецького висловлювання сучасних авторів. Після відкриття бієнале відбулися кураторські екскурсії та зустрічі-дискусії за темами спеціальних проектів. Для участі в заході надійшло понад 500 заявок, з яких куратори відібрали понад 100 проектів. Географія бієнале охопила загалом 32 країни з усіх континентів. В експозиціях було представлено: живопис, графіку, фотографію, інсталяції, відеоарт, digital art, mixed media та інші види технік

сучасного мистецтва. Під час відбору куратори надавали перевагу проектам із вираженою дослідницькою та критичною складовою. Серед учасників події: Ю. Лейдерман, М. Кадан, А. Кахідзе, М. Куліковська, М. Шалений, Є. Білорусець, О. Харч, які представляли авангард сучасного українського мистецтва; представники одеської арт-сцени: С. Белік, А. Ганкевич, Р. Громов та інші. Окреме місце в програмі бієнале належало спеціальним проектам від кураторів та арт-інституцій Польщі, Італії та України (Київ, Харків, Одеса).

З 28 серпня по 3 вересня проходили «Днів Мистецтва Перформанс у Львові» – єдиний фестиваль арт-перформансу в Україні, в рамках якого свої роботи презентували авторитетні майстри з різних країн світу. Учасниками з України тут були В. Кауфман і В. Шупляк. Під час заходу відбулися зустрічі з митцями, лекції, відеопокази, майстер-класи, дискусії та проводилася експериментальна навчальна програма – «Школа перформансу», де можна було перейняти досвід авторитетних майстрів з різних країн.

У рамках II Канівського міжнародного кінофестивалю (25–27 серпня) пройшов VII Міжнародний скульптурний симпозіум на базі готелю «Княжа гора». Переглянути витвори українських та зарубіжних митців можна було в канівській приватній галереї «ЧервонеЧорне».

26 серпня у Рівному відбулося відкриття *VI Міжнародного фестивалю ковалів «Металеве серце України»*. На нього з'їхалися до півсотні майстрів із різних куточків України, зокрема з зони АТО, а також з Нідерландів. Усі вони взяли участь у конкурсі на кращу прикрасу для цьогорічної головної металевої фігури фестивалю – балерини, яка на мить застигає у танці. Центральною скульптурою стала саме балерина, на голові якої – блазнівська шапка. Автор композиції – А. Вольський, чий твори вже добре знайомі рівнянам. Інші ковалі протягом фестивалю виготовляли різноманітні прикраси до скульптури. Відбулися також майстер-класи від відомих ковалів, різноманітні конкурси, вогняне шоу.

У Києві експонувалися виставки: в Центральному будинку художника – «Художники Донбасу: „Залишаємося з Україною в серці!“»; в Центрі сучасного мистецтва «Білий світ» – живопису і скульптури В. Кришовського «Люди Голови Клітки»; у Музеї гетьманства – пейзажів н. х. України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка та премії ім. В. Стуса В. Франчука «Незайманий рай»; в аукціонному домі «Золотое Сечение» – живопису М. Туровського; в Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого – живопису Ю. Сторожевої «Любов до Батьківщини»; **у галереях і арт-центрах:** «Дукат» – фоторобіт В. Марущенка, І. Пап, О. Ранчукова та І. Гільбо «Київ. Контрасти часу»; «Митець» – плаката студентів і викладачів Київського національного університету культури та мистецтв, членів секції плаката та графічного дизайну Київської організації Національної спілки художників України, івано-франківських художників «Народжені Карпатами»; IZONE – робіт Я. Саєнко «Завтра»; PortArtStudio – скульптур Д. Шуміхіна «Новий час»;

«ХудГраф» – колажів І. Вітера; «Pavlovka ArtGallery» – живопису, графіки, скульптури та інсталяції О. Яценка «Місто в жінці»; EDUCATORIUM – графіки О. Леонова «Шпалери»; «Карась Галерея» – автопортретних скульптур М. Шерстюк «Ритоморфози» та інсталяції і серії картин за її мотивами «Предметоморфози» І. Канівця.

У містах України експонувалися виставки: у Львові – творів А. Берези «Меланхолія. Hüzün», робіт В. Кауфмана «Сум. Сумнів. Сумнівність», вибійки на полотні К. Ганейчук «Євхристія»; у Тернополі – творів у техніці жовткової темпері на левкасі Я. Мовчан; у Черкасах – гобеленів Т. Сосуліної; у Харкові – інсталяції Л. Марущак «КРАЇНА: Я – земля»; у Черкасах – живопису, графіки, фотографії й батика М. Величко «Точка відліку», робіт М. Старова «Співоча душа дерева»; у Полтаві – картин Т. Кобзар.

10–16 серпня у Вінниці проходив перший мистецький пленер «Кращий художник». Участь у ньому взяли місцеві митці, до яких приєдналися художники з Дніпра, Полтави, Києва та Одеси. Ініціював проведення творчого зібрання колега вінничанин, н. х. України В. Козюк. У рамках заходу художники писали міські пейзажі та визначні історичні місця й об'єкти культурної спадщини Вінниці.

19 серпня в Чернігівському обласному художньому музеї ім. Г. Галагана відбулося відкриття виставки «Корифеї Української академії мистецтва». Було представлено твори М. Жука, М. Бурачека, Л. Крамаренка, О. Богомазова, К. Трохименка, М. Глуценка, Т. Яблонської, В. Зарецького, П. Басанця та інших.

Доповнили експозицію художні твори учнів та викладачів Чернігівської міської художньої школи та Чернігівської міської школи мистецтв, які експонувалися на подвір'ї біля музею. Виставка була складовою мистецького проекту – арт-фестивалю «Віват, Академія!», присвяченого 100-річчю Української академії мистецтва (в рамках відзначення 100-річчя Української революції 1917–1921 рр. згідно з Указом Президента України). Спогадами про навчання в Академії поділилися В. Ємець – н. х. України, почесний громадянин міста Чернігова, О. Какало – з. х. України та А. Адруг – кандидат мистецтвознавства, член Національної спілки художників України.

Пам'ятник Т. Шевченку урочисто відкрито в райцентрі Нововоронцовка на Херсонщині (скульптор – М. Чабаненко).

На Співочому полі Києва відкрили арт-об'єкт «Щаслива родина – майбутнє країни». Її автором є молодий скульптор О. Башук.

Пам'ятну дошку відомому українському дисиденту, правозахиснику і політв'язню М. Гориню відкрито у Львові, на фасаді будинку № 33 по вулиці Шептицьких, в якому він мешкав.

КІНОМИСТЕЦТВО. КІНОВІДЕОПРОКАТ

На Черкащині з 25 по 27 серпня проведено *II Канівський міжнародний кінофестиваль ім. О. Довженка*. Він зібрав поціновувачів мистецтва різних напрямів, яким було представлено кінопокази конкурсної та позаконкурсної програм, фотовиставки, майстер-класи, VII Міжнародний скульптурний симпозиум, виставки картин стилізованих та тематичних експонатів. Насиченість культурної програми була розвантажена виступами артистів, концертами, показами одягу кількох колекцій столичних дизайнерів та екскурсіями. Цього року для участі у кінофестивалі надійшло 134 заявки з різних куточків України: Одеси, Кривого Рогу Дніпропетровської області, Дніпра, Харкова, Києва, Луцька, Львова, Рівного, Кам'янця-Подільського Хмельницької області тощо. Уперше цього року було представлено кінострічки від канівських митців. До конкурсної програми ввійшли 34 фільми. Гран-прі здобув режисер О. Биков за роботу «Зсередини». В номінації «Ігрове кіно» 1-ше місце посів фільм «Одного разу в Одесі» (режисер В. Занковський); 2-ге – «Зірка Давида» (реж. Є. Кошин); 3-тє – «Клуб невдах» (реж. О. Онуфрієв). У номінації «Документальний фільм» на 1-му місці кінострічка «У відриві» (реж. С. Волков, А. Костонович); на 2-му – «Повітряні захисники України» (реж. Д. Пономарьов); на 3-му – «Дойна на ножі» (реж. М. Кауфман-Портніков). У номінації «Анімаційний фільм» – 1-ше місце отримала робота «Мишко та Місячна Дзвінка – гвинтик для дідуся» (реж. Л. Ткачикова), 2-ге – «Дякуємо за шанс розквітнути знову. Вірмени» (реж. А. Лідаговський, Б. Андранік); 3-тє – «Маклена Граса» (реж. І. Барсегян). У номінації «Музичний фільм» 1-ше місце здобула стрічка «Не відпускай» (реж. С. Пудіч); 2-ге – «Флюгери» (реж. М. Озеров); 3-тє – «Люблю музей» (реж. В. Булига). Відзнаку у спеціальній номінації «Фільми про АТО» отримала режисер К. Стрельченко за кінострічку «Піски. Лицарі неба».

22 серпня у вінницькому міському палаці мистецтв «Зоря» відкрився XI Міжнародний ВІННИЦІЯНСЬКИЙ фестиваль комедійного та пародійного кіно. Учасники конкурсу змагалися в номінаціях як повного, так і короткого метра, а також відеоробіт. Церемонія нагородження переможців відбудеться 8 вересня.

З 31 серпня у містах Донецької та Луганської областей в рамках проекту «86: Післямова» розпочалися покази найкращих документальних стрічок *Міжнародного фестивалю кіно та урбаністики «86»*. Програму заходу склали короткометражки учасників кіномайстерні MyStreetFilms, яку вже 3 роки проводять у межах Міжнародного фестивалю кіно та урбаністики «86». Молодим режисерам пропонують зняти історію зі своєї вулиці. Цього разу майстерню було присвячено Донеччині та Луганщині. Разом з початківцями працювали досвідчені наставники, серед яких переможець фестивалю Hot Docs О. Костюк («Жива Ватра»), володар Гран-прі фестивалю «Молодість» О. Ратій («Повернення») та інші. В результаті цієї співпраці вийшло 12 документальних стрічок, які розповідають особисті історії різних людей. У програмі також і

відомі «блокбастери» світової документалістики, які в різні роки демонструвалися на фестивалі. Серед них – фільми про Чорнобиль «Чорнобильські бабусі» та «Російський дятел», стрічка про подорож світом сучасної творчості «Від станції до станції» та фільм, що оспівує юнацькі пригоди сучасної молоді, «Усі ці безсонні ночі».

У програмі фестивалю *документального кіно просто неба Latvia.doc*, що відбувся в Кропивницькому 11–13 серпня, показано фільми: про музику в людині і людей в музиці – «Jamala.UA» (Україна) та «Варіація на віолончелі соло» (Польща); спорт – «Виграти все» (Україна), документальну комедію з іронією «Перший поляк на Марсі» (Польща) та фільм про колишнього гангстера «Урок ходіння» (Польща), історії на одвічні загальнолюдські теми дітей та батьків «Три розмови про життя» (Польща) та кохання «Тісний зв'язок» (Польща), а також фільми, що показали очима документалістів ситуацію в сучасній Україні: «Рідні» (Україна, Німеччина, Латвія, Естонія), «Гострий біль» (Україна), «МА» (Україна), «Коли цей вітер вщухне» (Польща), «Металурги» (Україна).

Український Оскарівський комітет висунув на здобуття премії Американської кіноакадемії «Оскар» у категорії «Найкращий фільм іноземною мовою» стрічку «Рівень чорного» режисера В. Васяновича, знятий без державної фінансової підтримки. Таке рішення комітет оприлюднив 29 серпня. 31 серпня картина вийшла в український прокат.

28 серпня в кінотеатрі «Кінопанорама» відбулася прем'єра короткометражного фільму П. Гриба «Майя».

23 серпня в столичному кінотеатрі «Оскар» відбулися гала-прем'єра та прес-захід за участі творців історичного українського фільму «Червоний», який є однойменною екранізацією роману А. Кокотюхи, створений за фінансової підтримки Державного агентства України з питань кіно. Сюжет стрічки розповідає про героя, який бореться за ідеали вільної України в умовах протистояння ворожому тоталітарному режиму. Передпрем'єрні покази фільму пройшли в багатьох містах України.

10 серпня в луцькому кінокомплексі культурно-розважального центру «Адреналін Сіті» було показано перший повнометражний фільм «Щоденник пам'яті», один з чотирьох в Україні з тифлокоментуванням. Захід відбувся в рамках соціального проекту «БЕЗМЕЖ», серед пріоритетних напрямів якого є соціальна адаптація людей з обмеженими фізичними можливостями, благодійні заходи, підтримка ініціативної молоді. Покази фільмів, адаптованих для людей з вадами зору, які вперше демонструвалися в Луцьку, мали на меті збільшити доступність інформаційного контенту для незрячих та прибрати ще один бар'єр, що існує у житті людей з особливими потребами.

МУЗЕЙНА СПРАВА. ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

До 100-річчя Української революції 1917–1921 років Національний центр ділового та культурного співробітництва «Український дім», Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності, Український інститут національної пам'яті презентували 9 серпня в Одеському історико-краєзнавчому музеї мультимедійну пересувну виставку «Відважні: наші герої». Структурно вона складалася з шести модулів, в яких було представлено реконструйовані художні типи певної революційної епохи, художні колажі з архівних світлин, доповнених відповідним текстом, а також передбачено монітори для демонстрації тематичних відеороликів на основі кінохроніки.

3 серпня в Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику відбулася презентація проекту відновлення надгробку К. Острозького. Над макетом працювали українські скульптори О. Сидорук та Б. Крилов у співпраці з литовським професором, завідувачем кафедри візуального дизайну Клайпедського факультету Вільнюської академії мистецтв Арунасом Сакалаускасом.

Відкриття фотодокументальної виставки «Слово, обірване у Биківні», яка є спільним проектом Національного історико-меморіального заповідника «Биківнянські могили» та видавництва «Смолоскип», відбулося 15 серпня в музеї «Літературна Канівщина» Шевченківського національного заповідника. Виставка, присвячена пам'яті жертв «Великого терору», розповідає про долі письменників покоління «Розстріляного відродження», знищених упродовж 1937–1938 років у в'язницях НКВС у Києві та похованих на території колишньої спецділянки у Биківнянському лісі.

У Національному музеї Тараса Шевченка відкрилася виставка «Забуте Межигір'я», яка репрезентувала унікальні археологічні знахідки 2017 р. з території Києво-Межигірського Спасо-Преображенського монастиря та Межигірської фаянсової фабрики. Вперше оприлюднено близько 500 оригінальних знахідок. Окремою частиною виставки була експозиція «Шевченко і Межигір'я». Увагу присутніх на виставці привернув малюнок Кобзаря із зображенням надбрамної монастирської Петро-Павлівської церкви та нагадав про поезію «Чернець», присвячену цій місцині. Сучасною інтерактивною особливістю проекту було відтворення на 3D-принтері раритетного експоната – тарілки-напівфабрикату Межигірської фаянсової фабрики (предмет 1850-х років). Надалі виріб буде передано до музейної колекції Вишгородського історико-культурного заповідника.

10-й річниці від дня смерті та 70-річчю від дня народження художника-кераміста Л. Богинського присвячувалася виставка «Мислеформи Леоніда Богинського» в залах Національного музею українського народного декоративного мистецтва. Представлені на ній твори автора, передані до колекції музею з архіву родини майстра його сином Ф. Богинським. Це не тільки

кераміка, а й живопис та графіка, а також надзвичайно цікава збірка творів покійної матері митця – самодіяльної художниці Є. Заремби-Богинської (1909–2001): керамічна скульптурна пластика в стилі «міського наївного мистецтва», яку представлено окремою невеличкою експозицією.

Презентація альбому-каталогу «Майстер і Час. Федір Кричевський» відбулася 17 серпня в Національному художньому музеї. У виданні опубліковано не лише твори українського художника, а й світлини та документи з його архіву, що репродукувалися вперше.

Виставку н. х. України, Героя України Т. Яблонської, розгорнуту 15 серпня в Черкаському обласному художньому, склали 24 її твори з фондів Дирекції художніх виставок України.

Фонди Сумського обласного художнього музею ім. Н. Онацького поповнилися бронзовим погруддям Василя III, яке у грудні минулого року вилучили правоохоронці Сумщини. За результатами експертизи, погруддя виготовлено в середині XIX століття фабрикою Шопена (Санкт-Петербург) у складі унікальної колекції кабінетної бронзи, та визнано культурною цінністю, яка має художнє та історичне значення.

У Дніпровському національному історичному музеї ім. Д. І. Яворницького було розгорнуто експозицію «Гетьман І. Мазепа: легенди, міфи та реалії». У її центрі – серія англійських гравюр XIX ст. Одна з них містить зображення гетьмана, прив'язаного до коня, вказує на міфічну складову образу героя – «героя-коханця», підкорювача жіночих сердець.

Відкриття виставки «Реформація в Європі та її відгомони у євангельському християнстві Мелітопольщини» відбулося в краєзнавчому музеї зазначеного районного центру Запорізької області. На виставці представлено інформацію про реформаторський рух в світі та історію євангельських громад Мелітопольщини в XIX–XXI століттях. У тематичних підрозділах приділено увагу періодам громадянської війни, сталінських репресій, Другої світової війни і післявоєнного періоду. Експонувалися богослужбова література і начиння, обладнання підпільної друкарні, документи, фотографії, особисті речі старожилів. Організація виставки стала можливою завдяки співпраці євангельських церков Мелітополя, Мелітопольського міського краєзнавчого музею та Міжконфесійного комітету християнських церков.

В Полтавському краєзнавчому музеї ім. В. Кричевського відкрито виставку «Більське городище в дослідженнях українських археологів». Експозицію присвячено до Дня археолога, який в Україні щороку відзначають 15 серпня. Виставка – результат дослідження Більського городища у Котелевському районі Полтавщини протягом останніх десяти років. Представлено близько 800 експонатів, більшість з них – залишки посуду. Знайдені речі мають неабияке значення для дослідників, адже свідчать про те, що Більське городище і є тим самим древнім містом Гелон, про яке писав Геродот. Також вони свідчать, що

Більське городище утворилося в третю чверть VI століття до н. е., а скіфські поселення мали економічно-розвинені зв'язки з нинішніми європейськими країнами. З метою популяризації найбільшого з виявлених на сьогодні у Східній Європі осідку наших пращурів, які жили тут понад 2 тис. років тому, фахівці обласного управління культури та історико-культурного заповідника «Більськ» ініціювали на Більському городищі мистецьку акцію просто неба. Тут пройшов концерт Полтавського симфонічного оркестру, який виконував європейську і вітчизняну музичну класику, сучасні твори. Поетичним словом і піснями його доповнювали відомі полтавські актори і музиканти – народні артисти України В. Голуб і Ю. Кириченко, з. а. України Н. Судаєва та інші.

Черкаський обласний краєзнавчий музей розпочав низку заходів до свого 100-річчя. Співробітники закладу вирішили докорінно змінити форми і технології своєї роботи на нові й сучасні. Тож першим дійством нового формату стали «Етнодень» та авторська театралізована екскурсія від завідувачки відділу етнографії В. Наумчук під назвою «Цікаві та магічні особливості одягу середньої Наддніпряниці». На заході було ще чимало цікавого: це і рукодільний практикум від відомої смілянської майстрині М. Філь і клубу народних ремесл «Дивина», і майстер-клас зі створення ляльки-мотанки від художника-оформлювача музею Л. Медведівської, і вокальний подарунок від провідного наукового співробітника Т. Григоренко.

18 серпня у Рівненському обласному краєзнавчому музеї відкрилася виставка «Рівне у творах митців». На ній було представлено твори відомих митців краю, які відображають історію міста у XVIII–XXI століттях.

Виставку «Волинські писанки» з колекції Волинського краєзнавчого музею у Музеї писанкового розпису в Коломії Івано-Франківської області склали традиційні й авторські писанки, ансамблі жіночого святкового вбрання, вишивані й ткани рушники. Загалом експонувалося 226 творів.

До 150-річчя від дня народження українського письменника О. Маковей в Чернігівському літературно-меморіальному музеї Михайла Коцюбинського відкрилася виставка бібліотечних матеріалів «Вся сила моя і вся слабкість моя – сталеве перо і чорнило». О. Маковей – відомий не лише як український письменник, а ще й як літературознавець, редактор періодичних видань та громадсько-політичний діяч, педагог. Був час, коли він листувався і з М. Коцюбинським. На виставці матеріалів з наукової бібліотеки музею-заповідника було представлено книги, а також періодичні видання, що презентують життєвий і творчий шлях О. Маковей.

Під час археологічної експедиції в Батурині Чернігівської області, що тривала з початку серпня, на території фортеці знайдено житло післямонгольської доби, точніше другої половини XIII століття. На Кочубеївщині (територія парку із садибою генерального судді) розкопано фундаменти прибудови будинку Кочубея часів К. Розумовського. Знайдено також досі невідому науковцям споруду на території колишнього маєтку

гетьмана І. Мазепи. Також відкрито частину фундаменту будинку генерального писаря в уряді Мазепи П. Орлика.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

8–9 серпня Чернігівським відокремленим підрозділом установи «Центр розвитку місцевого самоврядування», Департаментом культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації, Чернігівською обласною універсальною науковою бібліотекою ім. В. Г. Короленка, ГО «Чернігівське обласне відділення УБА» за підтримки програми U-Lead з Європою: «Україна – розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку» проведено семінар «Бібліотека як складова соціально-культурного середовища територіальних громад в умовах децентралізації». Учасниками семінару були представники органів місцевого самоврядування, публічних бібліотек, централізованих бібліотечних систем об'єднаних територіальних громад з Ніжинського, Сновського, Чернігівського, Менського, Коропського, Корюківського, Ічнянського районів.

З 4 до 15 серпня у Тернопільській обласній бібліотеці для молоді працював літній англійський табір «Go Camp – 2017», займатися в якому могла активна молодь віком від 11 до 16 років із середнім та високим рівнем знання англійської мови.

Бібліотеками проведено заходи до ювілеїв українських літераторів: 150-річчя від дня народження О. Маковея; 115-річчя від дня народження Ю. Яновського; 115-річчя від дня народження О. Донченка; 95-річчя від дня народження П. Глазового; 80-річчя від дня народження В. Базилевського; *а також* 190-річчя від дня народження бельгійського письменника Ш. де Костера; 155-річчя від дня народження бельгійського письменника, лауреата Нобелівської премії М. Метерлінка; 100-річчя від дня народження білоруського письменника і перекладача Я. Бриля тощо.

ЛІТЕРАТУРА

31 серпня у Києві, в «Українському домі», розпочала свою роботу книжкова виставка до Дня знань «Читай.УА». На ній було широко представлено дитячу, художню, навчальну, наукову, довідкову, історичну, краєзнавчу літературу, подарункові видання, альбоми про мистецтво, антикварні книжки, періодику, музичну літературу.

XXI Міжнародний книжковий фестиваль «Зелена хвиля» в Одесі цього року проходив з майданчиками для творчих зустрічей, презентацій, виступів поетів та письменників. І вже 5-й рік поспіль «Зелена хвиля» мала окрему секцію для юних читачів – Корнійчуковський фестиваль дитячої літератури. Назву фестиваль отримав на честь видатного дитячого письменника К. Чуковського, чий дитинство та юність були пов'язані з Одесою. Цього року на фестиваль дитячої книги надійшло понад 800 робіт. Наприкінці назвали авторів кращих. У 3

номінаціях – поезія, проза для менших і проза для старших дітей – нагороди отримали загалом 9 українських письменників з Одеси, Харкова, Дніпра, Мукачевого та Кропивницького. Ще 3 нагороди – для зарубіжних авторів – отримали російські письменники.

9 серпня в Києві відбулося урочисте вручення Премії Кабінету Міністрів України ім. М. Рильського, якою щороку відзначають письменників і поетів за переклад українською мовою творів видатних зарубіжних авторів або за переклад творів українських класиків та сучасних авторів мовами народів світу. Цього разу премію присуджено В. Степаненку за переклад з грецької мови поеми В. Корнароса «Еротокрит».

28 серпня Міжнародна літературно-мистецька Академія України, яка об'єднує знаних письменників, перекладачів, науковців, журналістів та громадських діячів із 53-х держав світу, визначила нових нагороджених міжнародною медаллю Олександра Довженка. Серед них – український поет, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, головний редактор щомісячника «Отчий поріг» Чернігівського земляцтва у Києві Л. Горлач, білоруська і українська письменниця, публіцист, журналіст, педагог Л. Бондаревич-Черненко (м. Прилуки, Чернігівщина) та меценат із смт Парафіївка Ічнянського району Чернігівської області О. Сенчик.

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО

XXIV Міжнародний гуцульський фестиваль 11–13 серпня відбувся в Королівці та Коломиї Івано-Франківської області. Його програма включала відкриття в Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського *XXI Міжнародної наукової конференції «Український феномен Гуцульщини: національний та європейський контексти»*, а також двох виставок «Вишивані взори Гуцульщини у дослідженнях та відтворенні І. Свійонтек» та «Гуцульське весілля». Основне фестивалеве дійство розгорнулося на стадіоні села Королівка. На гостей чекали фольклорно-музичні подвір'я «Гуцульська Коломийщина запрошує», майстер-класи у містечку майстрів декоративно-ужиткового мистецтва, конкурсна програма, молодіжна забава та багато іншого.

У м. Горішні Плавні, що на Полтавщині, завершився *XIV Міжнародний фольклорний фестиваль «Калинове літо на Дніпрі»*, який відновили після трирічної перерви. Окрім кількох місцевих колективів, у ньому брали участь представники Туреччини, Румунії, Польщі, Сербії, Чехії та Кіпру. Вони виступали на різних сценічних майданчиках, зокрема й імпровізованих. Однак гостям свята найбільше запам'ятався марш-парад учасників центральними вулицями, що завершився гала-концертом на Театральній площі. Переможених на фестивалі не було. Кожен його учасник отримав диплом і пам'ятний подарунок.

З 24 по 27 серпня у Львові проходив щорічний *Міжнародний фестиваль фольклору «Етновир»*. Його стартом став марш-парад учасників центральними

вулицями міста. Фольклорні колективи з України та зарубіжжя пройшлися Львовом в автентичних костюмах під супровід живої музики. Також відбулися танцювальні майстер-класи та вечори дружби. Спільною подією відразу двох фестивалів, «Етновиру» та Lviv MozArt, стала програма «Моцарт єднає світ» (25 серпня, площа Ринок). У виконанні оркестрів народних інструментів з п'яти країн світу слухачі почули твори В. А. Моцарта, а також пісні, пов'язані зі Львовом.

24 серпня у Центральному парку культури і відпочинку Чернігова відбувся *XII Міжнародний фестиваль національних культур «Поліське коло»*. Нинішнього року він розширився за рахунок гостей з Могильовської області Республіки Білорусь та Латвійського міста Даугавпілс. Вони привезли з собою цікаві творчі групи, що урізноманітнили концертну програму національно-культурних товариств та десятків фольклорних колективів, що діють при сільських, районних та міських будинках культури Чернігівщини. Загалом свої таланти продемонстрували близько тисячі аматорів.

Близько 50 гуртів, серед яких – українські (Ероlets, DETACH, «Коралі» та інші) та ряд колективів з-за кордону виступили 11–13 серпня на Львівщині на *VI благодійному рок-фестивалі Woodstock Ukraine – 2017, що проходить під гаслом «Мир, кохання і музика»*. Цього року фестиваль мав нову локацію – аеродром «Цунів», що за 30 км від Львова. Основною метою заходу була доброчинність. Щороку благодійна акція «Серце до серця» по всій Україні збирає кошти на закупівлю медичного обладнання. До неї залучають близько 20 тисяч волонтерів. Також на відвідувачів фестивалю очікували різноманітні кінопокази та лекції від письменників і подорожуючих.

5–6 серпня в урочищі Бичова поблизу м. Монастирська Тернопільської області відбувся *XVIII Всеукраїнський фестиваль лемківської культури «Дзвони Лемківщини»*, який зібрав не тільки представників усіх районів Тернопільської області, а й гостей з інших регіонів України та з-за кордону. Програма фестивалю включала хід учасників по місту, експозиції у музейних приміщеннях, майстер-класи, презентації книжок на лемківську тематику, тематичні конкурси, виступи професійних та аматорських колективів і окремих виконавців з України та з-за кордону. Привітав гостей і Національний заслужений академічний народний хор України ім. Г. Г. Верьовки.

Всеукраїнський фестиваль-конкурс дитячої та юнацької творчості «Гранд-талант», заснований з ініціативи Всеукраїнського об'єднання «Ліга діячів культури України», було проведено за підтримки Міністерства культури України 18 серпня у м. Вільногірськ Дніпропетровської області. Участь у конкурсі взяли близько 400 учасників. Вони представляли Донецьку, Дніпропетровську, Кіровоградську, Одеську, Херсонську, Житомирську, Полтавську, Харківську, Запорізьку та Чернігівську області. Конкурсний відбір проходив у номінаціях – інструментальна музика, ансамблі, вокал, хореографія, образотворче та декоративно-прикладне мистецтва. Гран-прі фестивалю в сольному виконавстві отримала юна учасниця з с. Богданівка Кіровоградської

області С. Невмержицька, а Гран-прі в колективному виконанні – ансамбль саксофоністів з с. Онуфріївка Кіровоградської області. Також журі особливо відзначило учасницю в номінації «Декоративно-прикладне мистецтво» Є. Півень. Вона отримала сертифікат на навчання в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв.

З 4 по 6 серпня до Скадовська Херсонської області після 4-річної перерви повернувся *Всеукраїнський благодійний дитячий фестиваль «Чорноморські ігри»*, який за рахунком був уже п'ятнадцятим. 57 учасників з усієї України, у тому числі й представники Криму, взяли участь у фінальному етапі «Чорноморських ігор». Фестиваль передбачав багато заходів для дітей, серед яких ігрові програми на набережній, творчі конкурси, автограф-сесії з зірками тощо. Та головною подією, був вокальний конкурс. Усі суперфіналісти отримали відзнаку фестивалю – «Золотого дельфіна». А Гран-прі вокального конкурсу виборола Є. Волощенко (Херсон).

З 11 по 13 серпня в Чорноморську Одеської області відбувся *XI Всеукраїнський фестиваль української народної пісні ім. Юрія Штельмаха «Серпневий заспів – 2017»*. Протягом трьох днів фестиваль приймав піснярів з усієї України, зібрав 37 народних аматорських колективів з 12 областей.

19 серпня відбувся *IX Відкритий фестиваль традиційної слов'янської культури та бойових єдиноборств “Київська Русь”*. Як і в попередні роки, він проходив у смт Любеч Ріпкинського району на Чернігівщині. Фестиваль було присвячено черговій річниці незалежності України. Нині з'явилися ще кілька важливих інформаційних приводів: 920-річчя Любецького з'їзду князів, 330-річчя від початку володіння Любечем гетьманом Іваном Мазепою та 200-річчя Спасо-Преображенської церкви. Всі ці моменти знайшли відображення у конкретних діях. Зокрема, на площі, біля Спасо-Преображенського собору відбувся концерт духовних творів у виконанні академічного камерного хору імені Д. Бортнянського Чернігівського обласного філармонійного центру. А візуальне сприйняття картин дійсності більш як тисячолітньої давності фестивалій публіці забезпечили показові виступи клубів бойових єдиноборств, актори в ролі історичних постатей – князя Володимира Великого, билинного богатиря Добрині, преподобного Антонія Печерського та ін. Діяли дитячі розважальні майданчики. Зокрема, ярмарок майстрів, у якому особливо активну участь взяли умільці Центру народних ремесел для дітей та юнацтва, що є складовою частиною обласного методичного центру навчальних закладів культури та мистецтв.

4 серпня у селі Урич, що у Сколівському районі Львівської області, відкрився *XII Фестиваль української середньовічної культури «Ту Стань! Як в кіно»*. Його учасники та гості занурилися в автентичну культуру Київської Русі. У програмі фестивалю, що тривав 3 дні, відбулися середньовічний ярмарок, різноманітні майстер-класи, лекції та екскурсії, літературний, музичний, театральний та кіно- майданчики.

XI Фестиваль українського духу «Бандерштат» пройшов з 4 по 6 серпня у с. Рованці Волинської області. На музичній сцені виступили популярні музичні гурти «Бумбокс», «Жадан і собаки», «Скрябін» та багато інших. На гостей фестивалю також чекали цікаві зустрічі, зокрема із А. Бродецьким, У. Супрун, М. Кідруком та І. Малковичем.

З 22 по 27 серпня в с. Великі Сорочинці, що у Миргородському районі Полтавської області проходив традиційний *Національний Сорочинський ярмарок*. Вагомою складовою ярмарку став культурно-мистецький марафон із фестивалями народної творчості та гумору, показами давніх обрядів, вечірніми виступами зірок естради та ще безліччю розваг. Причому своєрідні міні-фестивалі самодіяльної музики, співаки й танцюристи влаштовували не лише на підготовлених сценічних майданчиках – нерідко просто на траві, біля стилізованих історичних садиб, серед містечка майстрів і біля представництв окремих регіонів та країн.

У ході Всеукраїнського ярмарку майстрів народної творчості, що відбувся у м. Чорноморську Одеської області, було офіційно зареєстровано національний рекорд «Мапа України з найбільшої кількості янголят у стилі ляльки-мотанки». Авторів мапи із 1400 янголят, місцевій майстрині В. Гуцуляк, представники Національного реєстру рекордів вручили відповідний сертифікат.

У Покровську Донецької області завершилася Всеукраїнська акція «За мир і щастя в Україні», яка стартувала 31 липня за підтримки Міністерства культури. Ініціатива проведення акції належить юній художниці з Покровська Л. Дорошенко. Минулого року вона стала автором проекту зі створення картини з пазлів «За мир і щастя в Україні», яку вже визнано національним рекордом як полотно, створене найбільшою кількістю людей. Полотно «За мир і щастя в Україні», до написання якого долучилися близько 10000 дорослих і дітей з усієї України, здійснило подорож по всіх регіонах країни. У кожному з 25 міст, куди приїздила закріплена на автомобілі картина з пазлів, відбувалися масштабні презентаційні заходи на центральних площах і вулицях. У рамках акції було також проведено благодійні аукціони українських художників під гаслом «Мистецтво лікує» та майстер-класи з малювання.

Матеріал підготувала

Темненко Ю. М., провідний редактор
відділу наукового аналізу й
узагальнення інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,16. Б/т. Зам. 108. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ–1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12